

Stała konferencja ds. konsultacji funduszy 2014-2020

12 postulatów organizacji pozarządowych dotyczących programowania funduszy europejskich 2014-2020

Organizacje pozarządowe przekazują niniejszym administracji publicznej (na szczeblu rządowym i regionalnym) pod rozważenie listę wspólnie wypracowanych kluczowych, w ich opinii, zasad i postulatów. Wierzymy, że ich uwzględnienie przyczyni się do efektywniejszego wykorzystania środków finansowych w kolejnym okresie programowania. Przedstawione postulaty mają charakter ogólny, wykraczający poza kwestie branżowe i szczegółowe, które – choć ważne – powinny być omawiane po uzgodnieniu kwestii ogólnych. Oczekujemy, że przedstawiciele administracji publicznej odpowiedzialni za proces programowania odniosą się do nich w formie pisemnej.

Poniższe postulaty za podstawę przyjmują zasady określające filozofię wdrażania funduszy europejskich w Polsce.

PODSTAWOWE ZASADY:

- **zasada rozwoju społeczeństwa obywatelskiego** (wzmocnienie kapitału społecznego), jako jeden z głównych celów wdrażania funduszy europejskich w Polsce.

Rozwój Polski – co zostało dostrzeżone także w dokumentach strategicznych Rządu (por. np. Raport Polska 2030, Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego) oraz w opracowaniach ekspertów, np. Diagnoza Społeczna – w coraz większym stopniu zależeć będzie nie tylko od sumy udanych indywidualnych strategii obywateli czy instytucji, ale także od ich zdolności do wspólnej aktywności i realizowania celów kolektywnych, a zatem od umiejętności współdziałania, wykorzystywania zbiorowej mądrości i wyobraźni w działaniach na rzecz dobra wspólnego. Dotychczas obserwowana ograniczona liczba tego rodzaju działań ma swoje źródło przede wszystkim w deficytach kapitału społecznego, rozumianego tu zarówno w wymiarze „poziomym”, określającym relacje (w szczególności kwe-

stie zaufania i zdolności do współdziałania) między obywatelami, jak i w wymiarze „pionowym” – określającym relacje między władzą a obywatelami. Dla tworzenia i ochrony właściwego kształtu owych relacji (w obydwu wymiarach) konieczne jest m.in. istnienie silnego społeczeństwa obywatelskiego i stabilność jego instytucji.

- **zasada partnerstwa**, jako podstawa racjonalnego zarządzania wdrażaniem funduszy.

Jedną z zasadniczych cech nowoczesnego modelu „dobrego rządzenia” jest szerokie stosowanie zasady partnerstwa. Oznacza to realną (a nie nominalną, jak często ma to miejsce) partycypację (współdziałanie) obywateli, ich wspólnot (samorządów) i tworzonych przez nie organizacji (partnerzy społeczni i ekonomiczni) w tworzeniu i wdrażaniu polityk publicznych. Rola partnerów społecznych i gospodarczych powinna być więc kluczowa, a jedną z najważniejszych spraw jest dookreślenie zasady partnerstwa i sposobu wyboru partnerów na wszystkich poziomach realizacji.

- **zasada pomocniczości**, jako konstytucyjna podstawa realizacji polityk publicznych państwa, w tym finansowanych z funduszy europejskich.

Pomocniczość oznacza taki sposób funkcjonowania państwa, który umożliwia włączenie oddolnej aktywności obywateli i ich struktur w rozwiązywanie problemów społecznych, przy czym ingerencja państwa ma miejsce dopiero w sytuacjach, kiedy deficyty na niższym poziomie uniemożliwiają efektywne działania. W tym kontekście zasada pomocniczości powinna nieść ze sobą taką deregulację zarządzania funduszami, która pozostawi obywatelom, ich organizacjom i wspólnotom, swobodę w określaniu celów i priorytetów oraz w realizacji koniecznych do ich osiągnięcia działań. W konsekwencji konieczne jest więc głębsze niż dotychczas rozumienie decentralizacji (wykraczające poza poziom województw).

- **zasada zrównoważonego rozwoju** jako zasada strategiczna określająca celowość i sposób wydatkowania funduszy europejskich.

Fundusze UE odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu modelu rozwoju nowych krajów członkowskich Unii, takich jak Polska. Dzieje się tak ze względu na znaczną skalę inwestycji, ale również oddziaływanie kształtu programów operacyjnych oraz finansowanych projektów na politykę krajową czy praktykę funkcjonowania poszczególnych instytucji państwowych. Zasada zrównoważonego rozwoju jest zasadą zapisaną w Konstytucji RP, ale również fundamentem strategii Europa 2020, której realizacji mają służyć fundusze UE w kolejnym okresie programowania. Uwzględnianie zasady zrównoważonego rozwoju w procesie programowania, a następnie wydatkowania funduszy UE przyczynia się do budowania konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki, przy jednoczesnym wspieraniu budowania wysokiej jakości kapitału społecznego oraz zachowania dziedzictwa przyrodniczego.

- **zasada równości szans** w programowaniu i wdrażaniu funduszy europejskich.

Równość szans w funduszach europejskich podkreśla znaczenie ogólnego celu, jakim jest równość i sprawiedliwość społeczna, z którym powinny być kompatybilne cele szczegółowe programów. W tym przypadku chodzi o to, aby najstarsze i najbardziej osoby, grupy, społeczności i regiony w naszym spo-

łeczeństwie skorzystały relatywnie najwięcej na realizacji projektów finansowanych ze środków unijnych. Dodatkowo zasadę tę należy rozumieć w wymiarze proceduralnym jako zapewnienie równości szans na uzyskanie środków z funduszy. Z wielu powodów niezwiązanych z jakością wykonania projektów (np. forma prawna, konieczność wkładu własnego itp.) niektóre podmioty mogą przegrywać w konkurencji o środki unijne. Zasada równości szans powinna przeciwdziałać takim sytuacjom.

POSTULATY SZCZEGÓŁOWE:

1. Racjonalizacja i uproszczenie procedur na wszystkich poziomach funkcjonowania systemu funduszy (projektowania, dystrybucji i rozliczania).

Konieczna jest daleko idąca racjonalizacja (często polegająca przede wszystkim na upraszczaniu) procedur. Oznacza to przegląd funkcjonujących biurokratyczno-administracyjnych wymogów związanych z aplikowaniem o fundusze i ograniczenie ich do tych, które mają istotne znaczenie dla procesu wyboru projektodawców i projektów. W konsekwencji oznaczać to powinno zwiększenie szans dostępu do środków finansowych tych podmiotów, które mają rzeczywisty potencjał do realizacji cennych – z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów – przedsięwzięć. Innymi słowy, ograniczenie przewag projektodawców, którzy bardziej niż merytorycznymi kompetencjami dysponują biegłością w wypełnianiu procedur.

Racjonalizacja procedur wymagałaby w szczególności:

- zmiany sposobu oceny realizacji projektów tak, aby ich istotą stało się osiągnięcie uzgodnionych rezultatów,
- zwiększenia elastyczności procedur i sprawności urzędników w dostosowywaniu sposobów realizacji do zmieniających się warunków zewnętrznych,
- stosowania zasad konkurencyjności i procedur zamówień publicznych w sposób umożliwiający sprawne realizowanie celów i zapewnienie, że przede wszystkim jakość, a nie cena, powinna być kryterium wyboru.

2. Zwiększenie dostępności środków finansowych dla małych organizacji, tak aby realnie poszerzyć środowisko instytucji zaangażowanych w realizację istotnych celów publicznych.

O pierając się na doświadczeniach obecnego okresu programowania wydaje się, że dla osiągnięcia części wyznaczonych celów (np. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu) ważny byłby udział w procesie realizacji projektów także małych, lokalnie działających podmiotów. Jednak w ich wypadku poważnym ograniczeniem w dostępie do środków jest stopień skomplikowania procedur i poziom dostępnego dofinansowania. Te bariery w rezultacie eliminują je z udziału w przewidzianej procedurze i, co ważniejsze, ograniczają szanse na realizację projektów istotnych dla założonych celów. Proponowana tu zmiana będzie ograniczać przypadki marnotrawstwa, a nawet czasem demoralizacji, związane z dystrybucją jednorazowo zbyt dużych środków.

Tu w szczególności należy zwrócić uwagę na:

- rozszerzenie stosowania mechanizmów małych grantów do 50 tys. o uproszczonej formie rozliczeń,
- dopuszczenie tzw. *regrantingu*, jako formy wspierania mniejszych organizacji,
- zapewnienie systemu prefinansowania projektów we wszystkich programach operacyjnych i utrzymanie, w uzasadnionych przypadkach, rezygnacji z konieczności wnoszenia wkładu własnego (w szczególności w odniesieniu do organizacji, które opierając swoją działalność wyłącznie na zasobach ludzkich i kapitale społecznym nie dysponują wystarczającymi finansowymi środkami własnymi),
- zapewnienie możliwości ubiegania się o wsparcie z pomocy technicznej na dostosowanie się do wymogów konkursów finansowanych z funduszy europejskich.

3. Zwiększenie zdolności instytucjonalnych organizacji zaangażowanych w realizację określonych strategicznie priorytetów.

Wykorzystywanie środków europejskich częstokroć sprowadza się do wydatkowania ich wyłącznie na bieżące potrzeby, bez wizji długofalowego celu i trwałości osiąganych rezultatów. Je-

śli do tego dodać brak trwałych rozwiązań i silnych instytucji, które byłyby w stanie uczestniczyć w formułowaniu i wykonywaniu zadań publicznych, to obraz skuteczności środków europejskich dla zapewnienia większej spójności nie wygląda satysfakcjonująco. W dobrze pojętym interesie publicznym jest uznanie, że tworzenie silnych organizacji (posiadających zaplecze organizacyjne i merytoryczne oraz wyposażonych w umiejętności współpracy) stanowi istotną wartość dla sposobu tworzenia i realizacji polityk publicznych. Rola organizacji pozarządowych często jest redukowana do funkcji możliwie najtańszego wykonywania zadań publicznych bez możliwości budowania własnych zdolności instytucjonalnych i własnej społecznej infrastruktury. Ten aspekt ich funkcjonowania jest zwykle przez administrację publiczną lekceważony bądź traktowany jako drugoplanowy. Jeśli model tworzenia polityk publicznych, reformowania państwa i realizacji przyjętych strategii ma istotnie zmierzać w kierunku bardziej partycypacyjnego, to należy zwiększyć wagę tworzenia silnych, sprawnych organizacji, przygotowanych do przyjęcia na siebie roli partnera władzy publicznej (zarówno w formułowaniu polityk publicznych, jak i ich wdrażaniu).

4. Stworzenie przestrzeni dla tworzenia i upowszechniania innowacji społecznych.

Zdolność do tworzenia i stosowania innowacji społecznych staje się koniecznym warunkiem rozwiązywania coraz bardziej złożonych problemów społecznych i cywilizacyjnych. Zdolność do bycia innowacyjnym staje się warunkiem odnajdywania optymalnych odpowiedzi na zmiany. Na pewno monopolu na obmyślanie innowacji nie mają już wyłącznie eksperci, uczelnie czy administracja – o innowacjach, ich tworzeniu, walidacji i upowszechnianiu trzeba obecnie myśleć znacznie szerzej. Krytycznie ocenić należy dotychczasowe możliwości promocji innowacji społecznych w Polsce (w ramach środków europejskich). Składa się na to wiele czynników:

- nieporozumienia dotyczące samej natury innowacji społecznych i tego, co je wyróżnia,
- niechęć do ponoszenia ryzyka ze strony dysponentów środków publicznych,

- utożsamianie innowacji z obszarem B+R oraz tworzeniem powiązań między uczelniami i biznesem,
- całkowity brak instytucjonalnego wsparcia/infrastruktury dla tworzenia/inkubowania innowacji społecznych,
- strukturalnie wadliwy system walidacji projektów oraz brak skutecznych mechanizmów organizacyjnych do upowszechniania i przeskalowywania sprawdzonych prototypów.

Wszystkie te elementy każą gruntownie przeemyśleć sposoby (w tym adekwatne rozwiązania instytucjonalne i finansowe) rozwoju tego obszaru w nowym okresie programowania.

5. Zwiększenie roli organizacji pozarządowych jako partnerów w programowaniu strategicznym, monitoringu i ocenie efektów wdrażania funduszy.

Wzrost roli partnerstwa to także wzrost potencjału partnerów oraz możliwość ich udziału zarówno w debacie publicznej i konsultacjach społecznych, jak i pracach eksperckich. Należy rozważyć koncepcję powołania – za przykładem innych krajów członkowskich UE – Rady Społeczno-Ekonomicznej, której rolą byłoby wypracowywanie przez partnerów społecznych i organizacje pozarządowe wspólnych stanowisk w kwestiach strategicznych dla rozwoju państwa na poziomie rządowym, jako uzupełnienie współpracy resortowej. Należy zwiększyć udział ciał dialogu obywatelskiego w działaniach strategicznych, również na poziomie regionalnym, jako zinstytucjonalizowaną partycypację/mechanizm kolektywnego poszukiwania kierunków rozwoju i sposobów jego osiągnięcia.

Organizacje, występując w różnych rolach – partnerów w tworzeniu prawa i polityki publicznych, instytucji kontrolnych wobec działań administracji i biznesu, beneficjentów funduszy (realizatorów zadań), a także reprezentantów osób, których dotyczy wsparcie (np. niepełnosprawnych, bezdomnych, bezrobotnych) – mogą wnieść znaczący udział w ocenie skuteczności planowanych i podejmowanych działań. Konieczne jest do tego wzmocnienie roli komitetów monitorujących jako ważnego elementu bieżącego zarządzania i kontroli społecznej, a także wzmocnienie roli

partnerów społeczno-gospodarczych w komitetach monitorujących poprzez stworzenie narzędzi dla ich aktywnego i reprezentatywnego uczestnictwa. Dodatkowo konieczne jest zwiększenie roli ewaluacji, a także wykorzystywanie niezależnych działań strażniczych jako sposobu racjonalizacji sposobu wydatkowania funduszy europejskich.

6. Zapewnienie udziału obywateli i ich organizacji w strategicznym zarządzaniu rozwojem lokalnym z uwzględnieniem wielofunduszowości.

Na poziomie lokalnym w Polsce należy, po przeanalizowaniu dotychczasowych praktyk i wykorzystaniu zdobytych doświadczeń (m.in. lokalnych grup działania, różnych typów partnerstw lokalnych, programów współpracy), promować model partnerskiego, ponadsektorowego i partycypacyjnego tworzenia i wdrażania całościowych strategii rozwoju lokalnego lub strategii równoległych, skoordynowanych i wzajemnie uzupełniających się tam, gdzie jest to zasadne. Szansą jest przedstawiony przez Komisję instrument zarządzania rozwojem przez społeczność lokalną (CLLD). Jego wdrożenie pozwoliłoby na lepszą niż dotychczas lokalną synchronizację różnego rodzaju funduszy (w tym unijnych), a także mogłoby stanowić urealnienie w sensie ustrojowym (samorząd jako wspólnota mieszkańców) reformy samorządowej w Polsce.

7. Zwiększenie i zmiana roli organizacji pozarządowych w systemie wdrażania funduszy.

Deregulacja („demonopolizacja”) systemu wdrażania funduszy powinna polegać nie tylko na poprawie procedur, regionalnej decentralizacji czy lepszym tematyce ich ustrukturyzowaniu, ale także włączeniu w procesy wdrażania i zarządzania nimi szerszej grupy partnerów. Oznaczałoby to np. umożliwienie organizacjom odgrywania roli instytucji wdrażającej (np. zarządzanie programem operacyjnym), zarządzania grantami blokowymi oraz zarządzania – na zasadzie powierzania zadań publicznych – poszczególnymi sekretariatami komitetów monitorujących i grup roboczych), a także

udziału w ciałach bieżącego zarządzania (np. zespołach tematycznych do poszczególnych działań). Wydaje się, że w przypadku takich dziedzin, jak kontrola społeczna, innowacyjność społeczna, ekonomia społeczna czy rozwój lokalny, wdrażanie funduszy mogłoby być skutecznie powierzone organizacjom pozarządowym lub ich konsorcjom.

8. Wzmocnienie zasady partnerstwa poprzez zwiększenie skali wsparcia dla projektów realizowanych w rzeczywistym partnerstwie.

Partnerski sposób realizacji projektów nie tylko pozwala lepiej realizować cele funduszy europejskich dzięki łączeniu kompetencji i zasobów, ale także cechuje się znaczącą wartością dodaną, chociażby poprzez budowanie umiejętności tworzenia partnerstwa na szerszą skalę (partnerstwa międzysektorowe, międzynarodowe). Nie bez znaczenia jest też i to, że stanowić ono może formę wsparcia dla mniejszych, lokalnych organizacji. Trzeba jednak podkreślić, że jest to forma realizowania projektów w wielu wypadkach znacznie trudniejsza niż oparta na jednej instytucji. Wymaga długiego okresu przygotowań, większych nakładów i poświęcenia większej ilości czasu na bieżące zarządzanie. Z tego też względu, jeśli chce się działać poprzez prawdziwie partnerskie projekty, trzeba je dodatkowo wesprzeć zarówno na poziomie tworzenia, jak i realizacji oraz wprowadzić odpowiednie rozwiązania systemowe umożliwiające realizację tej zasady w praktyce we wszystkich funduszach

9. Modernizacja mechanizmów oceny wniosków, która umożliwi wybór projektów istotnie potrzebnych.

Wiele doświadczeń z obecnego okresu programowania wskazuje, że stosowane do tej pory mechanizmy oceny projektów (np. jeden wzór wniosków dla wszystkich typów projektów, konkursy rozpisywane na zbyt ogólne i słabo zdefiniowane obszary tematycznie i rezultaty projektów, jednostopniowa procedura aplikowania oraz ocena przez dwóch asesorów skupiających się przede wszystkim na poprawności formalnej wniosków i zawartych w nich

kluczowych słowach) nie dawały gwarancji, że środki z EFS-u trafiają na realizację projektów rzeczywiście najbardziej potrzebnych i gwarantujących najwyższą jakość działań. Dlatego proponujemy, by w nowej perspektywie finansowej w przypadku projektów finansowanych z EFS-u wprowadzić nowe, zróżnicowane procedury oceny. Nad propozycjami nowych procedur (np. procedury dwustopniowej oceny) i ich testowaniem pracuje obecnie MRR. Chcemy wierzyć, że prace te będą kontynuowane, a ich rezultaty wdrożone. Osobnej refleksji należy poddać procedury oceny projektów innowacyjnych, które ze względu na swoją specyfikę wymagają specyficznego instrumentarium (między innymi w kwestii akceptacji ryzyka).

10. Zapewnienie równowagi pomiędzy zwrotnymi i bezzwrotnymi instrumentami finansowymi.

Biorąc pod uwagę specyfikę niektórych działań finansowanych z funduszy europejskich, zwłaszcza z Europejskiego Funduszu Społecznego, niebezpieczeństwem może być zastosowanie wyłącznie wsparcia zwrotnego. Instrumenty zwrotne przy niektórych kierunkach interwencji (np. projekty kierowane do grup osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym, będących tzw. trudnymi beneficjentami) w wielu przypadkach nie mogą liczyć na przychody, które mogłyby pokryć poniesione koszty, ani też generować niezbędnego wkładu własnego. Należy w sposób przejrzysty i komplementarny określić granice interwencji bezzwrotnej i zwrotnej jako uzupełniających się mechanizmów finansowych.

11. Zapewnienie systemu wdrażania umożliwiającego różnorodność form i uczciwą konkurencję.

Konieczne jest bardziej przejrzyste i zrozumiałe rozdzielenie trybów wdrażania (w analogii do obecnie przyjętego podziału na projekty kluczowe, systemowe i konkursowe), tak aby odpowiadały one rzeczywistym potrzebom, wyłaniały optymalne rozwiązania maksymalizując efekty interwencji finansowej. Należy zapewnić w trybie konkursowym, zgodnie z zasadą uczciwej

konkurencji, rzeczywisty wybór najlepszych projektów, niepromujący jednostek samorządu terytorialnego i podległych im jednostek budżetowych. Należy zwrócić uwagę na to, by projekty systemowe realizowane w partnerstwie zapewniały oparty na racjonalnych przesłankach wybór partnerów, rzeczywisty udział partnerów w zarządzaniu i możliwość weryfikacji partnerstwa w trakcie jego realizacji (np. przez komitet monitorujący) oraz ewentualną zmianę partnerów.

12. Należy przeciwdziałać negatywnym efektom decentralizacji wdrażania funduszy.

Doświadczenie z obecnego okresu programowania wskazuje, że zdarzają się przypadki wykorzystywania decentralizacji funduszy do preferowania instytucji publicznych, w sytuacjach gdy zachodzi

podejrzenie konfliktu interesów (np. instytucji podległych urzędowi marszałkowskiemu), czy ręcznego sterowania rozwojem poprzez decyzje przyznające dofinansowanie. W tej perspektywie konieczne są:

- zwiększenie kontroli społecznej nad procesem wydatkowania funduszy,
- zapewnienie części środków (związanych z szeroko rozumianymi działaniami innowacyjnymi) do dyspozycji na poziomie pozaregionalnym,
- deregulacja zarządzania funduszami na poziomie regionalnym (zgodnie z pkt. 7),
- stworzenie miejsca/instytucji (np. rzecznik praw beneficjenta), które mogłyby reagować na przykłady nieprawidłowości, gdyż decentralizacja nie oznacza ograniczenia odpowiedzialności władzy centralnej za prawidłowość wydatkowania funduszy.

Warszawa, 28 sierpnia 2012

Podpisy organizacji przygotowujących stanowisko:

- Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
- Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
- Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich
- Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
- Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”
- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego
- Instytut Spraw Publicznych
- Polska Sieć Lokalnych Grup Działania
- Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć
- Polski Komitet Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu „EAPN”
- Sieć Wspierania Organizacji Pozarządowych „SPLOT”
- Stowarzyszenie Klon/Jawor
- Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych „WRZOS”
- Związek Stowarzyszeń „Mazowiecki LEADER”

Podpisy organizacji popierających stanowisko:

Fundacja 11 Muz, Adam K. Podgórski - Rudzkie Towarzystwo Przyjaciół Drzew OPP, Antoni Urbanek - RSRA Zdrowe Życie, Artbale Stowarzyszenie Rozwoju Edukacji Kulturalnej i Sztuki, Bank Żywności w Szczecinie, Bieszczadzkie Towarzystwo Cyklistów, Centrum Edukacji Ekologicznej w Radomiu, Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP, Centrum Społecznego Rozwoju w Łaziskach Górnych, Centrum Strategii i Rozwoju Impact, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne Oddział Terenowy w Pruszczu Gdańskim, CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne, Collegium Artium, Demokratyczna Unia Kobiet, Dolnośląski Związek Organizacji Pozarządowych WROS, Dolnośląskie Forum Środowisk i Organizacji Kobiety, Elbląski Komitet Obywatelski, Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Europejskie Centrum Młodzieży, Europejskie Ugrupowanie na rzecz Edukacji i Kreowania Aktywności „EUREKA”, Federacja Konsumentów, Federacja Organizacji Pozarządowych Regionu Brzeskiego, Forum Aktywności Lokalnej, Fundacja Śląskie Hospicjum dla Dzieci, Fundacja „Jagniątków”, Fundacja „Merkury”, Fundacja „Młoda Muzyka Śląska”, Fundacja „OSTATNI REJS” w Wolinie, Fundacja „Rodzice Szkole”, Fundacja „Sąsiedzi Sąsiadom” w Krobi, Fundacja Aktywności Lokalnej, Fundacja Aktywny Senior, Fundacja Atena

w Szczawnie Zdroju, Fundacja BAOBAB, Fundacja Centrum Rozwoju Lokalnego, Fundacja Civitas, Fundacja dla Śląska, Fundacja Dobroczyńca, Fundacja Dogtor, Fundacja Edukacji Przedsiębiorczości Społecznej, Fundacja Edukacji Przedszkolnej, Fundacja EDUSILESIA, Fundacja ekologiczna ARKA, Fundacja Ekologiczna Ziemi Chojnickiej i Zaborskiej w Chojnicach, Fundacja EUROPOMOST, Fundacja Gospodarca im. Karola Marcinkowskiego, Fundacja Hipoterapia – na rzecz Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych, Fundacja im. Jonasza Kofty - Pamiętajcie o ogrodach, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych KOMES, Fundacja Inicjatyw Społeczno-Kulturalnych FORUM, Fundacja Instytut Badania i Rozwoju Aktywności Społecznej, Fundacja Instytut Badań i Rozwoju Lokalnego, Fundacja Kapucyńska im. bł. Aniceta Koplińskiego, Fundacja Kobieta Nowego Czasu, Fundacja Kronenberga przy Citi Handlowy, Fundacja KSK, Fundacja Kultury Polskiej, Fundacja Kultury Samadi, Fundacja Laboratorium Badań i Działań Społecznych „SocLab”, Fundacja Miasto Słów, Fundacja na rzecz Collegium Polonicum w Ślubicach, Fundacja na rzecz poprawy jakości życia Od-Nowa, Fundacja Ortus, Fundacja Partnerstwo Dorzecze Słupi, Fundacja Pasja Życia, Fundacja PiłkaCV, Fundacja Pokolenia, Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo, Fundacja Pomocy Szkole im. Edwarda Machniewicza, Fundacja Pomorski Dom Nadziei, Fundacja Pomorskie Hospicjum dla Dzieci, Fundacja Pro Homini, Otwock, Fundacja RC, Fundacja Rodzin i Terapeutów Autyzm bez granic, Fundacja Rokoko, Fundacja Rozwoju Ziemi Oleckiej, Fundacja SieChce, Fundacja Spełnienie, Fundacja STABILO, Fundacja Szansa dla Niewidomych, Fundacja Tarkowskich Herbu KLAMRY, Fundacja Tractus, Fundacja tu obok, Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych, Fundacja Wspierania Inicjatyw i Rozwoju WIR ze Skierniewic, Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych Umbrella, Fundacja Wspierania Rozwoju Regionu Podwarszawskiego, Fundacja Wspólnota Nadziei, Fundacja Wyjdz Naprzeciw, Fundacja Życzliwy Przedsiębiorca w Polsce, Fundacja żyć z POMPA, Fundacja „PROXIMUS”, Fundusz Tratwa Szczecinek, FUTHARK Fundacja na rzecz Popularyzacji Kultury i Biznesu Krajów Nordyckich, Galicyjska Szkoła Zdrowia opp, Instytucja Szkoleniowa, Gminno-Miejskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „RODZINA”, Gminny Ludowy Klub Sportowo-Turystyczny „NIWA”, Grupa Inicjatyw Lokalnych „GIL”, HOBO Art Foundation, Instytut Rozwoju Bydgoszczy, Instytut Spraw Obywatelskich, Kaszubskie Towarzystwo Sportowo-Kulturalne, Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka”, Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Jędrus”, Kieleckie Stowarzyszenie Alzheimerowskie, Klub Sportowy Oldboje „BOSMAN”, Klub Sportowy Petanque Jedlina, Klub Strzelectwa Sportowego OBROŃCA w Troszynie, Krajowe Stowarzyszenie Ochrony Informacji Niejawnych, Krakowskie Forum Organizacji Społecznych, Liga Morska i Rzeczna w Żyrardowie, Lokalna Grupa Rybacka „Wielkie Jeziora Mazurskie” - Andrzej Kolasa, Lubelska Fundacja Rozwoju, Ludowy Uczniowski Klub Sportowy Panorama Chrabąszcze Nowogard, Małopolskie Hospicjum dla Dzieci, Marcin Kowalski – Członek Podkomitetu Monitorującego PO KL Woj. Dolnośląskiego z ramienia PIFS, Nowogardzkie Forum Organizacji Pozarządowych, Ochotnicza Straż Pożarna Chmielinko, Ochotnicza Straż Pożarna Rudziniec, Ogólnopolskie Stowarzyszenie na rzecz Edukacji o Prawach Człowieka KOMPAS, Olecka Kooperatywa Obywatelska (OKO), Olkuskie Stowarzyszenie „Miasta Partnerskie”, Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych – Tomasz Kosmala, OPUS HUMANUM, Ośrodek Wspierania Inicjatyw Społecznych, Partnerstwo na rzecz Rozwoju Powiatu Żyrardowskiego, PCK Oddział Rejonowy Włocławek - Łucja Andrzejczyk, POLKA International Wrocław, Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów O/R Katowice-Śródmieście, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Gdańsku, Polskie Towarzystwo Programów Zdrowotnych, Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych w Żyrardowie, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Żyrardowie, Połczyńskie Innowacje Kulturalne „PiK”, Pomorska Fundacja Rozwoju, Kultury i Sztuki, Popowiczanie, Raciborskie Stowarzyszenie Kulturalne ASK, Raciborskie Stowarzyszenie Samorządowe Nasze Miasto, Rada Działalności Pożytku Publicznego Woj. Kujawsko-Pomorskiego, Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Białymstoku, Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego, Regionalne Centrum Wollontariatu w Słupsku, Regionalne Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju „Wokół Bystrej” w Celejowie, Rudzkie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Zdrowe Życie”, Sieć Wspierania Rozwoju Lokalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego „HEROLD”, Skoczowskie Stowarzyszenie ZOBACZYĆ MARZENIA, Spółdzielnia Socjalna „50+” Gdynia, Spółdzielnia Socjalna FAKTORIA w Zielonce, Stowarzyszenie „HEYOKA”, Stowarzyszenie „Joannici Dzieło Pomocy”, Stowarzyszenie „ŁAŃCUCH WZAJEMNOŚCI, Stowarzyszenie „Łódź Ratunkowa” Gdańsk, Stowarzyszenie „NASZA GALERIA”, Stowarzyszenie „Nasze Ślubice PL”, Stowarzyszenie „Razem w przyszłość”, Stowarzyszenie Aktywne Sołectwo Węgrzce-Wrzeszów, Stowarzyszenie Chorych na Stwardnienie Rozsiane i Ich Opiekunów i Przyjaciół w Siemianowicach Śl., Stowarzyszenie Czarna Struga, Stowarzyszenie Doradców Prawnych, Stowarzyszenie Edukacja Przyszłości, Stowarzyszenie Edukacja w Europie, Stowarzyszenie Edukacyjne Borysławice, Stowarzyszenie EDUQ, Stowarzyszenie Eko-Edukacja, Stowarzyszenie Gdynia SOS, Stowarzyszenie Genius Loci – Duch Miejsca, Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego / Krytyka Polityczna, Stowarzyszenie Inicjatyw i Rozwoju Społecznego Gminy Strawczyn, Stowarzyszenie Inicjatyw Oświatowo-Kulturalnych w Lipiu, Stowarzyszenie INICJATYWA ROZSĄDNYCH POLAKÓW Łódź, Stowarzyszenie Instytut Kociewski, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Stowarzyszenie Jesteśmy Razem (Kunowo gm. Kobylanka), Stowarzyszenie Kobiet z Problemami Onkologicznymi „Lila-róż”, Stowarzyszenie Kobiety Kwiaty Kociewia, Stowarzyszenie KOLD, Stowarzyszenie Kosobudy, Stowarzyszenie Kreatywnego Rozwoju, Stowarzyszenie Kulturalne JARTE, Stowarzyszenie Kulturalno-Edukacyjne MOST (Gdańsk), Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, Stowarzyszenie Lokalna

Grupa Działania Dolina Samy w Cerekwicy, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ, Stowarzyszenie Łódzka Inicjatywa Młodzieży, Stowarzyszenie Małej Szkoły w Wysinie, Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, Ich Rodzin i Przyjaciół POMOST, Stowarzyszenie Muzyka Świata AKORD, Stowarzyszenie na drodze ekspresji, Stowarzyszenie na rzecz Badania, Rozwoju i Promocji Turystyki, Stowarzyszenie na Rzecz Bezdomnych Panakeja z siedzibą w Sztumie, Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „PATRONUS” w Mierczycach, Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Siedlisko”, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Edukacji „Szkolna 4” Łęczycy, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Kapitału Społecznego „Pracownia Obywatelska”, Stowarzyszenie Nasz Starogard, Stowarzyszenie Naukowo - Techniczne Chłodnictwa i Klimatyzacji, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Przyjaciół „NADZIEJA” w Legnicy, Stowarzyszenie Osób po Endoprotezoplastyce Biodra Bioderko Chodzież, Stowarzyszenie Pastwisko.org w Suwałkach, Stowarzyszenie Polski Kongres Drogowy, Stowarzyszenie Pomocy Chorym Dzieciom LIVER, Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Dorosłym z Niepełnosprawnością Intelektualną – Oligo, Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Prześstępstw FENIKS, Stowarzyszenie Pomocy Szkole „Małopolska”, Stowarzyszenie Pomocy Szkole w Gdańsku, Stowarzyszenie Powiśle Dabrowskie, Stowarzyszenie Pracowników Służb Społecznych „KRAĆ” w Gorzowie Wlkp., Stowarzyszenie Przestrzeń, Stowarzyszenie Przyjaciół Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat w Polsce, Stowarzyszenie Razem dla Innych – wieś LIWA, Stowarzyszenie Rodziców Samotnie Wychowujących Dzieci „TRAMPOLINA”, Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych i Adopcyjnych „PELIKAN” w Gdańsku, Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Wsi Wysin, Stowarzyszenie Rozwoju Nowej Wsi Ujskiej, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bzinica Stara, Bzinica Nowa, Bąki, Kolejka, Stowarzyszenie Społeczności Lokalnej „Pomoc osobom Niepełnosprawnym – Duet”, Stowarzyszenie Trenerów Organizacji Pozarządowych, Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe „Ustka”, Stowarzyszenie Wdzydzko-Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Mórénka”, Stowarzyszenie Właścicieli Ziemi Uprzemysłowionej R.P., Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Młodzieży Wzrastanie, Stowarzyszenie Współpracy Gminy Lwówek z Zagranicą, Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej, Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Bona Fides, Stowarzyszenie Zielone Zagłębie z Dąbrowy Górniczej, Stowarzyszenie zwykłe Forum Rdzawka, Stowarzyszenie „Jasmina” Nowoczesna Kobieta na Wsi w Szarowie, Stowarzyszenie „Sięgać za horyzont”, Stowarzyszenie Bliżej Siebie i Natury, Szczecińska Fundacja Talent-Promocja-Postęp, Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych KAFOS, Towarzystwo Edukacyjne „Wiedza Powszechna”, Towarzystwo Miłośników Ziemi Kwidzyńskiej, Towarzystwo Opieki nad Zabytkami, Towarzystwo Przyjaciół Miasta Żyrardowa w Żyrardowie, Towarzystwo Rodzin Wielodzietnych – Krosno, Towarzystwo Sportowe ZEW Świebodzin, ULKS „Olimpijczyk” (Stargard Szczeciński), UŻKS „Spinaker” (Węgorzewo), Węgrowskie Koło Ligi Kobiet Polskich w Węgorzowie, Węgrowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości i Agroturystyki, Zabrzeńskie Stowarzyszenie Kobiet i ich Rodzin, Zachodniopomorskie Forum Organizacji Socjalnych ZaFOS, Zielonkowskie Forum Samorządowe, Zielonogórska Integracyjna Spółdzielnia Socjalna, Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej w RP, Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich Organizacji Pozarządowych, Związek Stowarzyszeń na rzecz Rozwoju Gmin Północnego Obszaru Wielkich Jezior Mazurskich (LGD9), Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Konary, Fundacja Aviangarda, Centrum Promocji Ekorozwoju, Stowarzyszenie FoMA, Forum Turystyki Regionów, Fundacja Open Culture.

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Dotychczasowe stanowiska OFOP-u:

- stanowisko ws. rozporządzeń Komisji Europejskiej,
- stanowisko ws. Wspólnych Ram Strategicznych Komisji Europejskiej,
- stanowisko ws. idei dobrego rządzenia,
- stanowisko ws. grantu globalnego,
- stanowisko ws. komitetów monitorujących,
- stanowisko ws. innowacji społecznych,
- stanowisko ws. zasady partnerstwa.

Działania finansowane w ramach ścieżki C „Działania Rzecznicze”, Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz w ramach programu Demokracja w działaniu Fundacji im. Stefana Batorego

POLSKO-AMERYKAŃSKA FUNDACJA WOLNOŚCI

FUNDACJA
IM. STEFANA
BATOREGO